

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia

zmieniające rozporządzenie w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym

Na podstawie art. 48 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. Nr 88, poz. 808, z 2006 r. Nr 237, poz. 1713 oraz z 2007 r. Nr 243, poz. 1782) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 3 objaśnienia symboli U_w i K otrzymują brzmienie:

- „ U_w - liczba zatrudnionych osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zatrudnionych w zakładach aktywności zawodowej, wynikająca z podpisanych umów, których stroną jest województwo w do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok, na który jest obliczany algorytm,
- K - kwota 18 500 zł - na dofinansowanie kosztów rocznego pobytu jednego zatrudnionego pracownika niepełnosprawnego w zakładzie aktywności zawodowej.”;

2) w § 4 objaśnienie symbolu W_p otrzymuje brzmienie:

„ W_p - środki przeznaczone na dofinansowanie zobowiązań dotyczących kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej na 2009 r. i lata następne dla powiatu p wyliczone według wzoru:

$$W_p = U_p \times T$$

U_p - liczba uczestników warsztatów terapii zajęciowej wynikająca z podpisanych umów przez powiat p do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok, na który jest obliczany algorytm,

T - kwota w wysokości 14 796 zł - na dofinansowanie kosztów rocznego pobytu jednego uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej.”;

3) w § 5 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Maksymalna kwota zobowiązań samorządu powiatowego do wypłaty w 2009 r. i w latach następnych z tytułu dofinansowania kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej jest wyliczana jako iloczyn liczby uczestników warsztatów terapii zajęciowej wynikającej z podpisanych umów przez powiat do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok, na który jest obliczany algorytm i kwoty środków na dofinansowanie kosztów rocznego pobytu jednego uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej w wysokości 14 796 zł.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2009 r.

Prezes Rady Ministrów

UZASADNIENIE

Potrzeba zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. Nr 88, poz. 808, z 2006 r. Nr 237, poz. 1713 oraz z 2007 r. Nr 243, poz. 1782) wynika z konieczności zwiększenia wysokości kwoty na działalność warsztatów terapii zajęciowej oraz działania zakładów aktywności zawodowej w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania tych jednostek.

1. Zmiana wysokości środków Funduszu przekazywanych algorytmem samorządom wojewódzkim oraz powiatowym na realizację zadań związanych z dofinansowaniem działania zakładów aktywności zawodowej i działalności warsztatów terapii zajęciowej.

W obecnym stanie prawnym zagadnienie wysokości środków przekazywanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na działalność warsztatów terapii zajęciowej oraz działanie zakładów aktywności zawodowej regulowane jest przepisami wykonawczymi do ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j.t. Dz. U. z 2008 Nr 14, poz. 92). Przewiduje się zmianę przepisu w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacyjnego Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym dotyczącego wysokości kwoty środków na dofinansowanie rocznego pobytu jednego uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej oraz wysokości kwoty przypadającej na jedną osobę niepełnosprawną zatrudnioną w zakładzie aktywności zawodowej.

Celem wprowadzenia zmian w wysokości kwot przekazywanych samorządom według algorytmu jest poprawa sytuacji finansowej warsztatów terapii zajęciowej (wtz) i zakładów aktywności zawodowej (zaz). Potrzeba wprowadzenia tych zmian wynika z faktu, iż dotychczasowe kwoty wyliczone wg kosztów z 2002 r. wynoszą: 13 414,00 zł (roczna kwota przypadająca na jednego uczestnika przebywającego w warsztacie) oraz 16 772,00 zł (roczna kwota przypadająca na jedną osobę niepełnosprawną zatrudnioną w zakładzie aktywności zawodowej) i od 2003 r. nie uległy zmianie. Biorąc pod uwagę fakt, iż w 2007 r. nastąpił wzrost cen towarów i usług o 10,3 % w porównaniu z rokiem 2002, to mając na uwadze dalszy rozwój warsztatów terapii zajęciowej i zakładów aktywności zawodowej oraz ich prawidłowe funkcjonowanie, konieczne jest podjęcie działań zmierzających do usprawnienia finansowania tych jednostek, przez zwiększenie kwoty środków na dofinansowanie rocznego pobytu jednego uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej oraz kwoty przypadającej na jedną osobę niepełnosprawną zatrudnioną w zakładzie aktywności zawodowej. Zmiany powinny wpłynąć również na wzrost wysokości wynagrodzeń pracowników wtz i zaz. Pomimo faktu, że wynagrodzenia w warsztatach terapii zajęciowej stanowią ponad połowę w ogólnej strukturze kosztów działalności warsztatów, to wciąż pozostają na zbyt niskim poziomie w stosunku do podstawowych potrzeb i kwalifikacji pracowników. Pogarszająca się sytuacja finansowa warsztatów terapii zajęciowej i zakładów aktywności zawodowej stała się w ostatnim okresie tematem wielu wystąpień podmiotów prowadzących, dofinansowujących te placówki jak również samych pracowników.

Szacuje się, że po wprowadzeniu zmiany polegającej na ustaleniu konkretnej kwoty w wysokości 14 796,00 zł przekazywanej przez PFRON algorytmem na dofinansowanie kosztów

pobytu uczestnika warsztatu oraz przyjęciu od 2009 r. i w latach następnych maksymalnego dofinansowania ze środków PFRON na poziomie 90% (w związku z propozycją zmiany ustawy rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych zawartą w druku senackim nr 219) przewidywany wzrost wydatków samorządów powiatowych ze środków własnych zmniejszy się z 19 mln zł do 3,5 mln zł. Wejście w życie tych dwóch propozycji spowoduje zatem zmniejszenie przewidzianych wcześniej corocznych obciążeń samorządów powiatowych o ok. 15,5 mln zł od 2009 r. (w odniesieniu do 21825 uczestników w 2007 r.).

a) zmiana wysokości kwoty przekazywanej zgodnie z algorytmem na działalność warsztatów terapii zajęciowej

Wysokość środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla samorządów powiatowych na realizację zadania, jakim jest dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej ustala się według określonego wzoru algorytmu - gdzie kwota środków na dofinansowanie kosztów rocznego pobytu jednego uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej, wynosi aktualnie 13 414,00 zł. Dotychczasowe przepisy określają ponadto, że kwota dla danego samorządu powiatowego jest wyliczana jako iloczyn liczby uczestników warsztatów terapii zajęciowej wynikającej z podpisanych umów przez powiat do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok, na który jest obliczany algorytm, i ilorazu kwoty wydatkowanej na koszty działalności warsztatów terapii zajęciowej i liczby uczestników tych warsztatów w 2002 r. Proponowana zmiana polega na wskazaniu konkretnej kwoty w wysokości 14 796,00 zł na dofinansowanie rocznego pobytu jednego uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej (zmiana zapisu w symbolu T we wzorze algorytmu: $Wp = Up \times T$). Zmianie ulegnie również znaczenie zapisu (symbolu Wp) stanowiącego, że środki przeznaczone na dofinansowanie zobowiązań dotyczących kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej na 2003 r. i lata następne dla powiatu. Obecny przepis (§ 5 ust. 3 rozporządzenia) uzależnia maksymalną kwotę zobowiązań samorządu od kwot ustalonych na podstawie kosztów działalności warsztatów w 2002 r. Przepis ten należy ujednoclić z powyższymi zmianami znaczenia symboli we wzorach algorytmu oraz określić moment obowiązywania nowej wysokości kwoty z tytułu dofinansowania kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej na rok 2009 i lata następne. W celu ujednoclenia powyższego przepisu ze zmienionym znaczeniem symbolu we wzorze algorytmu ($Wp = Up \times T$) konieczne jest wpisanie tej samej kwoty stałej (14 796,00 zł), która występuje we wzorze.

b) zmiana wysokości kwoty przekazywanej zgodnie z algorytmem na działanie zakładów aktywności zawodowej

Obecnie wysokość środków Funduszu dla samorządu województwa na realizację zadania, jakim jest dofinansowanie działalności zaz ustala się według określonego wzoru algorytmu - gdzie kwota środków PFRON na dofinansowanie rocznych kosztów zatrudnionego pracownika niepełnosprawnego w zakładzie aktywności zawodowej wyliczona jest na podstawie wzoru algorytmu ($Hw = Uw \times K$) i ustalona przez Zarząd Funduszu na podstawie danych z 2002 r. Kwota ta stanowi obecnie 16 772,00 zł. Propozycja zmiany znaczenia symbolu K we wzorze algorytmu polegać będzie na zapisaniu konkretnej kwoty w wysokości 18 500,00 zł (przypadającej rocznie na jedną osobę niepełnosprawną zatrudnioną w zakładzie aktywności zawodowej).

2. Dostosowanie przepisów rozporządzenia do zmian w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (§ 3 rozporządzenia).

W celu ujednoczenia przepisów ze zmianami ustawy o rehabilitacji (...) proponuje się w zapisie symbolu U_w dotyczącym liczby osób niepełnosprawnych zatrudnionych w zakładach aktywności zawodowej, oprócz osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności dopisać osoby zaliczone do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Zmiana ta wynika z nowelizacji ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 15 czerwca 2007 roku wprowadziła zmianę art. 29 umożliwiającą zatrudnianie w zakładach aktywności zawodowej oprócz osób zaliczonych do znacznego stopnia niepełnosprawności także osób zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną, w tym osoby w stosunku do których rada programowa warsztatów terapii zajęciowej zajęła stanowisko uzasadniające podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej.

Nieujęcie osób zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, przy obliczaniu liczby osób zatrudnionych w zakładach aktywności zawodowej powoduje przekazanie mniejszej kwoty ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na działanie zakładów aktywności zawodowej. Celem dostosowania przepisów rozporządzenia jest umożliwienie przekazywania wyższych kwot na działanie zakładów aktywności zawodowej.

Ocena Skutków Regulacji

I. Podmioty, na które będzie oddziaływało rozporządzenie

- osoby niepełnosprawne,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- jednostki prowadzące warsztaty terapii zajęciowej i zakłady aktywności zawodowej,
- pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne.

II. Konsultacje społeczne.

Tekst projektu rozporządzenia zostanie przekazany do uzgodnień międzyresortowych i partnerami społecznymi w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz.1080, z późn. zm.) tj.:

1. Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
2. Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”,
3. Forum Związków Zawodowych,
4. Konfederacji Pracodawców Polskich,
5. Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych,
6. Związku Rzemiosła Polskiego,
7. Business Centre Club - Związek Pracodawców.

Projekt rozporządzenia uzyskał akceptację Zespołu ds. Zdrowia i Polityki Społecznej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Uwaga Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych dotycząca uzupełnienia części rozporządzenia w zakresie Oceny Skutków Regulacji o skutki wprowadzenia regulacji na rynek pracy i funkcjonowanie przedsiębiorstw jest bezprzedmiotowa, gdyż ocena taka w uzasadnieniu do projektu znajduje się odpowiednio w pkt V i VI OSR.

Komisja Krajowa NSZZ „Solidarność” złożyła propozycję uwzględnienia wskaźnika inflacji w 2008 r. i zaproponowała coroczną waloryzację środków PFRON na wtz i zaz o prognozowany w ustawie budżetowej średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług.

Podobne uwagi dotyczące waloryzacji kwot, wysokości środków PFRON na zobowiązania zgłosiły:

1. Towarzystwo Rodziców Dzieci Specjalnej Troski WTZ im. Anny Wazówny,
2. Warsztat Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym koło w Kole,
3. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym,
4. Krajowa Rada Konsultacyjna do Spraw Osób Niepełnosprawnych,
5. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Wilczynie,
6. Warsztat Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Koninie.

Uwagi powyższe nie zostały uwzględnione bowiem na wysokość dofinansowania wpływa nie tylko kwota przekazywana przez samorządy ze środków PFRON (nie tylko ustalona poprzez wyliczenie zobowiązań), ale przede wszystkim poprawna kalkulacja dotycząca kosztów funkcjonowania konkretnego warsztatu i porozumienie z samorządem dotyczące tego dofinansowania. Obecny system ustalania kwot PFRON na zadania samorządów, które dzielone są następnie wg algorytmu na poszczególne samorządy nie pozwala na przyjęcie proponowanych rozwiązań. Indeksacja powodowałaby jedynie zmianę proporcji wydatków ze środków PFRON na poszczególne zadania samorządów bez realnego wzrostu kwot na te zadania.

Jednocześnie należy zauważyć, że zaproponowane rozwiązanie oznaczałoby konieczność uzyskania zgody strony samorządowej na systematyczne i trudno przewidywalne zwiększanie zobowiązań po stronie samorządów.

Jednocześnie należy podkreślić, że kwota wyliczona na zobowiązania i zaproponowana w projekcie dotyczy minimum gwarantowanych zobowiązań i to na przewidywanym poziomie 90%. Oznacza to, że zakładany roczny koszt uczestnictwa jednej osoby niepełnosprawnej w wtz od 2009 r. wynosi *de facto* 16 440 zł (czyli jest większy od postulowanego przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Upośledzonych Umysłowo) a zakładany roczny koszt na niepełnosprawnego pracownika zaz wynosi 20 556 zł. Tym samym oznacza to w przypadku wtz i zaz wzrost w stosunku do kwot obowiązujących w latach 2003-2006 o 22,5%.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej. Żaden z podmiotów zajmujących się działalnością lobbingsową nie zgłosił zainteresowania pracami nad tym projektem.

III. Wpływ projektowanego rozporządzenia na sektor finansów publicznych w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Zakłada się, że zwiększenie kwoty dofinansowania pobytu jednego uczestnika w warsztacie terapii zajęciowej oraz zwiększenie rocznej kwoty dofinansowania pracownika zakładu aktywności zawodowej o 10,3% obowiązujących kwot, skutkować będzie koniecznością zarezerwowania na ten cel w planie finansowym PFRON kwoty ramach algorytmu w wysokości o 34 mln zł większej. Jednocześnie przewiduje się, że wzrosną wydatki własne samorządów powiatowych na dofinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej o kwotę 3,1 mln zł oraz wydatki własne samorządu województwa na dofinansowanie działania zakładów aktywności zawodowej o 400 tys. zł. Przyjęcie zaproponowanych w projekcie rozwiązań nie wpłynie na budżet państwa.

IV. Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego.

Proponowana zmiana obecnych przepisów w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie algorytmu przekazywania środków PFRON samorządom wojewódzkim i powiatowym dotycząca kwoty środków na dofinansowanie rocznego pobytu jednego uczestnika w warsztatach terapii zajęciowej i działania zakładów aktywności zawodowej może spowodować zwiększenie wydatków ze środków własnych samorządów województw i samorządów powiatowych w łącznej wysokości 3,5 mln zł.

V. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia powinno wpłynąć pozytywnie na rynek pracy poprzez zwiększenie zainteresowania pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych, a przez to zmniejszeniem ich bezrobocia, oraz przez osiąganie przez osoby niepełnosprawne wyższych kwalifikacji. Poprzez przekazanie większych kwot na działalność warsztatów terapii zajęciowej poprawi się efektywność prowadzonej terapii, co spowoduje większy zakres aktywizacji zawodowej uczestników wtz i przechodzenia na chroniony lub otwarty rynek pracy.

VI. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wywrze wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

VII. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionów.

Projekt rozporządzenia nie jest objęty przepisami Unii Europejskiej.